Discurs de gracies del President Francesch Carreras y Candi

Senyores; Senyors:

Cada començ d'any acadèmich lo solemnisèm aplegantnos en aquest santuari de la superior ensenyança barcelonina, que tan noble hostatge 'ns ofereix y molt li agrahim. Aquí hi venim a fer com un examen general de conciencia literaria, davant de tota la ciutat. L'Academia fa a saber que l'any no l'ha passat en vaga, que s'ha fet axò y allò, y que també esperèm entrar en altre successió de treballs, segons lo Secretari, en sa resumida *Memoria*, ho testifica.

A més, l'Academia procura posar en evidencia son valiment, dintre d'una continuitat de labors, qu'ocupen, en l'ordre del temps, més de dugues centuries. Valiment degut a la capacitat dels seus individuus, y, per tant, hu d'ells, lo qui per antiguitat li pertoca, ho ve a posar de manifest, dintre d'algun dels molts sectors de la sua vida literaria. Magistralment vos ho acaba de manifestar En Givanel y Mas, ab «Lo cervantisme dintre de la Corporació».

Al entorn de l'Academia, benemèrits de la patria, utilisant lo prestigi corporatiu, hi actuen, fomentant, en formes diverses, l'expandiment de la literatura, de l'historia, o de l'arqueología, ab evident y profitós resultat. Enguany ha sigut la fundació Patxot y Ferrer, posada sots lo patrocini de l'Academia, la qu'ha obtingut un meritíssim treball segons aquí s'ha pregonat. Tot se dèu a les altruistes iniciatives d'En Rafel Patxot y Jubert, a qui dongui Déu molts anys de vida per continuar tan bones obres.

L'esperit d'alta cultura pública de que vénen sadollats nostres actes corporatius, sense apriorismes partidistes, ni enveges, ni males volences, ni secesions fratricides, corre parelles ab lo respecte a les venerandes tradicions dels passats. Emperò aquest amor a velles pràctiques no han privat a l'Academia de seguir per la via del progrés, tal y com se presenta, dintre dels diferents períodes de la sua llarga vida corporativa.

Y ara, en aquests moments, lo progrés dels estudis

històrichs li reclama una important gestió, que, no per diferida de massa llarch temps, dexaré de pregonarla com d'imperiosa. Tots sabèu que l'antich palau de la Generalitat de Catalunya, avuy Arxiu general de la Corona d'Aragó, compté un tresor imponderable en aquests mils de Registres de cancillería que, desde los bons temps del Conqueridor de Valencia y Mallorca, fins als tristos dies de la pèrdua dels furs, estan allí ben conservats en hermosa successió històrica y oberts en absolut a l'investigació y al estudi. Pro lo que tal vegada tots no sabèu es que la colecció diplomàtica moderna de Catalunya, o siga la continuació d'aquests Registres en los segles XVIII y primeres dècades del XIX, qu'en dit Arxiu hi manquen, se troben a Barcelona, impossibilitats a tota recerca, pro en bona conservació, apilotats y desordenats, en lo pis sobirà de la Audiencia Territorial de Barcelona, entre plechs de processaments y qüestions judicials.

No es aquell son lloch propi encara qu'arribi un dia en que l'Arxiu de la Audiencia tinga un arxiver particular, com lo té l'Arxiu d'Hisenda. Res podrà abonar, ni ara ni may, vinga a interrompres, en l'Arxiu de la Corona d'Aragó, lo passat històrich del antich Principat de Catalunya.

S'aprofita, l'Academia, d'aquest acte públich, per reclamar que lo que per sort s'ha conservat dintre de tan gros abandonament, pugui, finalment, aconduhirse en lloch apte per a estudiar y conèxerse per la gent de lletres.

No són sols aquests Registres de Cancillería l'única documentació històrica existent en los alts de l'Audiencia. Hi han allí, també, los utilíssims y únichs Registres del Tribunal de Comerç de Barcelona, continuador del Consulat de Mar, pertanyents als segles XVIII y XIX, y alguns llibres de gremis barcelonins de dates anteriors. Uns y altres convindría passessin al Arxiu Municipal de Barcelona, ahont se conserven les disposicions gremials y de comerç de nostra ciutat.

Mallorca acaba d'obtenir qu'una bona documentació històrica abandonada en arxius judicials de l'Illa passés a ordenarse al Arxiu General de Mallorca, mercès a la benefactora intervenció y influencia d'un dels seus més preclars fills y reputat estadista. A Barcelona no hi pot haverhi

cap entitat interessada en patrocinar aquexa mutilació del nostre diplomatari, en l'antich arxiu reyal, ni en obstruccionar que's completi lo valiós Arxiu Municipal ab documents gremials y comercials de la ciutat, que no deuen anar en lloch més. Si axò ha respongut, fins aquest moment, a una dexadesa inexcusable, no es del cas qu'hi continuhi, fetes, desde aquest lloch, les declaracions precedents.

Jo no puch menys de dirigirme al representant del Govern en la localitat, y pregarli interposi sa valiosa influencia y obtinga per Barcelona, com s'ha lograt per Mallorca, les disposicions necessaries, a fi d'ésser immediatament portats al Arxiu de la Corona d'Aragó los Registres de Cancillería, y al Arxiu Municipal de Barcelona la documentació gremial y comercial de la ciutat, que's troben reclosos, y fins en perill de perdres ocasionalment, en los alts de l'Audiencia Territorial de Barcelona.

Senyors Governants : axò es lo qu'avuy, per ara, solicita de vosaltres la present entitat literaria. Pro no està lluny lo dia, per lo que venim llegint en la prempsa, en que tots los elements culturals d'Espanya vos demanarèm a una veu qu'acabi l'incuria espantosa en qu'estan los arxius de vells protocols, en la majoría de les poblacions abandonats a la sua dissort, y sense trobarse aparellats al estudi, ni a l'investigació. Vegèu com les nacions adelantades han cuydat d'ells carinyosament, y, atorgantloshi màxima importancia cultural, han vençut rutines y precedents, segregant la part històrica de la que sencillament es encara d'utilitat particular, y obrint aquella al element literari.

Autoritats, Corporacions, Senyores, Senyors, gracies a tots per la vostra cooperació, assistint al solemnial acte d'obertura del curs acadèmich de 1925-26.

PREMIS RAFEL PATXOT Y FERRER

VEREDICTE DEL CINQUÈ CONCURS (1924)

Aplegat lo Jurat qualificador dels treballs presentats passà a examinar l'únich qui es estat rebut, o sigui «La reyna Dona Elianor de Sicilia».